

РЕШЕНИЕ

№ 11516

гр. София, 03.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 18.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **12998** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178, вр. чл. 19ж, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД срещу Заповед № РД-12-344/09.12.2024 г. за налагане на санкции, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса, в частта (т. 2), с която е наложена санкция: прекратяване на договор № 22-8027/30.06.2022 г.

С жалбата се твърди за липсата на изложени мотиви. Поддържа, че няма неоснователно получени суми и не е нарушен чл. 16, ал. 3, т. 7 от индивидуалния договор № 22-8027/30.06.2022 г. Развива доводи за надлежно извършване на дейности по отпускане на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ), тъй като същите са получени от съответното лице. Допълнително развива доводи, че жалбоподателят не е получавал средства за отчитане на ПСПСМИ за починало лице.

Ответната страна – директорът на Столична здравноосигурителна каса, чрез процесуалния се представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

От преписката се установява, че НЗОК и „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД са сключили договор № 22-8027/30.06.2022 г. за предоставянето на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, в това число изработване и ремонт,

заплащане/доплащане от НЗОК

Впоследствие този договор е изменен с Допълнително споразумение от 24.07.2023г.

Предмет на договора е възлагането от НЗОК (възложител) на жалбоподателя (изпълнител) да осъществява срещу заплащане дейности по предоставянето на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ), както извършването на ремонтни дейности на такива вещи – чл. 1 от договора.

В чл. 2, ал. 5 от договора (изменен с допълнително споразумение) е уговорено, че при предоставяне (отпускане) на ПСПСМИ/ремонтни дейности изпълнителят се задължава да изготви и предостави за подпис на лицето с увреждания/упълномощено лице приемо - предавателен протокол за предоставените ПСПСМИ/ремонтни дейности.

В чл. 2, ал. 6 и ал. 7 от договора (изменен с допълнително споразумение) е уговорено предоставянето на документ за самоличност при предоставяне на ПСПСМИ/ремонтни дейности и вписването в протокола на ЕГН, адрес и номер на документ.

В чл. 3 от договора е уговорено ползването на специализиран софтуер на НЗОК за осъществяване на дейности по отпускане, отчитане и заплащане на ПСПСМИ/ремонтни дейности, предназначени за хора с увреждания.

В чл. 4 от договора са уговорени условията за отпускане на ПСПСМИ – арг. чл. 5 от договора. В чл. 6 и чл. 7 са уговорени изисквания при отпускането – категорията лица, въвеждането на данни в специализирания софтуер и място на отпускане.

В чл. 8 и чл. 9 от договора са уредени условията за отчитане и заплащане на ПСПСМИ/ремонтни дейности. В тази връзка изпълнителят отразява в специализирания софтуер дейностите по отпускане непосредствено след извършването им – чл. 8, ал. 1 от договора.

В чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора (изменен с допълнително споразумение) е уговорено, че жалбоподателят няма право да отчита ПСПСМИ/ремонтни дейности на лица, за които се установи, че са починали към момента на отпускане.

В чл. 23а, ал. 1 от договора (изменен с допълнително споразумение) е дадена възможност на изпълнителя да прави писмени възражения срещу констатациите от проверки, извършени от длъжностни лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗЗО.

С чл. 24а, ал. 1, т. 2 от договора (изменен с допълнително споразумение) е въведена следната санкция по изпълнение: прекратяване на договор.

Според чл. 24б, т. 30, б. „а“ от договора (изменен с допълнително споразумение) е уговорено, че за констатирани нарушения по изпълнение на договора, управителя на НЗОК/директора на РЗОК налага санкция „прекратяване на договора и възстановяване на неоснователно получени суми“ при нарушение на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора, когато се установи, че изпълнителят отчита/отпуска ПСПСМИ/ремонтни дейности на лице с увреждане, за които се установи, че са починали към датата на отпускането им. Жалбоподателя е подал уведомление на 15.10.2024 г., с което информира СЗОК, че на 01.10.2024 г. са предоставени ПСПСМИ на В. Й. Т., за което е подписан протокол, а на 04.10.2024 г. е въведено отчитането в специализирания софтуер на НЗОК, към която датата посоченото лице е починало.

Със Заповед № РД-18-1407/21.10.2024 г. на директора на СЗОК е наредено да се извърши проверка на „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД, която е със задача: Контрол по изпълнение на договор № 22-8027/30.06.2022 г. във връзка с подаден уведомление от 15.10.2024 г. Посочено е проверката да се извърши от 22.10.2024 до 25.10.2024 г. Наредено е проверката да се

извърши от длъжностно лице – служител на СЗОК (контрольор в отдел ДКИМДПА при СЗОК).

Проверяващите органи установили, а и по делото не спори, че В. Й. Т. е подал в НЗОК заявление вх. № [ЕГН]/25.09.2024, за което е получен код за одобрение № [ЕГН]/26.09.2024г. за отпускане на ПСПСМИ: 1. Протезни рула – 2 бр. (код 020101); 2. Протезни чорапи – 12 бр. (код 020102); 3. Протективни чорапи – 6 бр. (код 020103). По преписката е наличен изготвен Приемо – предавателен протокол от 01.10.2024 г. в 14:05 ч. (л. 130 от делото – в четлив вид), в който е отразено получаването на протезните рула, протезните чорапи и протективните чорапи. Този протокол е лично подписан от В. Й. Т., за което е положен подпис на последната страница.

Проверяващите органи установили още, а и не спори, че В. Й. Т. е подал в НЗОК заявление вх. № [ЕГН]/26.09.2024, за което е получен код за одобрение № 24267000296/27.09.2024г. за отпускане на ПСПСМИ: 1. Бедрена модулна протеза – 1 бр.; 2. Протезни рула – 2 бр. (код 020101); 3. Протезни чорапи – 12 бр. (код 020102); 4. Протективни чорапи – 6 бр. (код 020103).

По преписката е наличен изготвен Приемо – предавателен протокол от 01.10.2024 г. в 14:00 ч. (л. 128 – л. 129 от делото – в четлив вид), в който е отразено получаването на бедрена модулна протеза, протезни рула, протезни чорапи и протективни чорапи. Този протокол е лично подписан от В. Й. Т., за което е положен подпис на последната страница.

Извършена е справка в специализирания софтуер на НЗОК, от която проверяващите лица са установили, че процесните ПСПСМИ, предмет на двата приемо – предавателни протоколи, са въведени за отчитане и заплащане на 04.10.2024 г. в специализирания софтуер на НЗОК.

Контролните органи се сдобили с препис – извлечение от акт за смърт на В. Й. Т., от който се установява, че същият е починал на 02.10.2024 г., т. е. на следващия ден след получаването на ПСПСМИ и съставянето на двата протокола за получаването им.

Изискано е становище от жалбоподателя и такова е депозирано, в което се посочва, че В. Й. Т. е получил ПСПСМИ, за което е подписал приемо – предавателен протокол на 01.10.2024 г. Пояснява се, че на 04.10.2024 г. е въведено отчитането в специализирания софтуер на НЗОК.

За резултатите от извършената проверка е съставен протокол № РД-18-1407-1/08.11.2024 г. от контрольорите, в който е отразено, че ПСПСМИ са отпуснати на В. Й. Т. на 01.10.2024 г., за което са съставени два приемо – предавателни протокола. Установили, че това е лице е починало на 02.10.2024 г., а ПСПСМИ били отчетени за плащане на 04.10.2024 г. в специализирания софтуер на НЗОК. Контролният орган е приел за наличието на следните две нарушения: 1. На чл. 16, ал. 1 от договора, изискващ отразяване в специализирания софтуер на НЗОК на дейностите по отпускане на ПСПСМИ непосредствено след извършването им; 2. На чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора, според който изпълнителят няма право да отчита ПСПСМИ/ ремонтни дейности за лица, за които се установи, че са починали към момента на отпускане.

Подадено е възражение от жалбоподателя, с което изразява несъгласие срещу второто констатирано нарушение, за което са развити доводи за наличието на разлика между дейностите по отпускане и отпускане/отчитане на ПСПСМИ.

Изготвена е докладна записка вх. № 93-04-115/06.12.2024 г. на началника на отдел в дирекция ДКИМДПА към СЗОК.

Последвало е издаване на оспорваната Заповед № РД-12-344/09.12.2024 г. за налагане на санкции, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса, с която на основание чл. 23а от договор № 22-8027/30.06.2022 г., чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредба № Н-3.27.06.2022 г. на МЗ и чл. 79, ал. 2 ППЗХУ, са наложени на Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД е наложил следните санкции: 1. „Финансова неустойка“ в размер на 150 лева по чл. 24б, т. 18, б. „а“ от договор № 22-8027/30.06.2022 г. за извършено нарушение на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора; 2. „Прекратяване на договора“ по смисъла на чл. 24б, т. 30, б. „а“ от договор № 22-8027/30.06.2022 г. за нарушение на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора.

Органът е приел, че В. Й. Т. е поискал от „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД предоставяне на ПСПСМИ, за което е приложил заявление, одобрено от НЗОК. На 01.10.2024 г. жалбоподателят отпуснал поисканите ПСПСМИ, за което са съставени два приемо – предавателни протокола от същата дата. Прието е още, че В. Й. Т. е починал на 02.10.2024 г., а ПСПСМИ били отчетени от жалбоподателя за плащане на 04.10.2024 г. в специализирания софтуер на НЗОК.

Органът е достигнал до изводи за нарушение на чл. 16, ал. 1 от договора, изискващ отразяване в специализирания софтуер на НЗОК на дейностите по отпускане на ПСПСМИ непосредствено след извършването им, както и за нарушение на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора, според който изпълнителят няма право да отчита ПСПСМИ/ремонтни дейности за лица, за които се установи, че са починали към момента на отпускане.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата срещу заповедта е подадена в срок, срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспорената заповед е издадена от компетентния орган (директор на СЗОК) по чл. 76, ал. 2 ЗЗО във връзка с чл. 79, ал. 2 ППЗХУ.

Заповедта е надлежно мотивирана от фактическа и правна страна, като отговаря по форма на общите правила по чл. 59, ал. 2 АПК. Налице са ясни и конкретни мотиви и разпоредителна част, от които може да се изведе извод за причините за налагане на оспорваната санкция по т. 2 от заповедта.

Не са налице допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Събрани са всички доказателства от органа, имащи отношения за установяване на релевантните факти и обстоятелства по случая. Следва да се посочи, че жалбоподателят не оспорва установените от органа факти, отразени в заповедта.

Спазен е процесуалният ред за извършване на проверката, тъй като е извършена от длъжностни лица по чл. 73, ал. 1, т. 13 ЗЗО, които имат право да извършват проверки за спазване на изискванията при предписване на лекарствени продукти, медицински изделия, диетични храни за специални медицински цели, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания. Контролните органи са изпълнили задълженията си, предвидени в чл. 74, ал. 3 ЗЗО и чл. 23 от Договор №

22-8027/30.06.2022 г., като за резултатите от проверката е съставен протокол, съдържащ изброените в чл. 23, ал. 1 от Договора реквизити. Спазени са и останалите изисквания на чл. 74, ал. 3 ЗЗО и на договора, за което екземпляр от изготвения протокол е връчен на жалбоподателя.

Дадена е възможност на жалбоподателя да се запознае със събраните материали по преписката и да изрази становище, включително да представи доказателства, т. е. не е нарушено правото на жалбоподателя за участие в производството по издаване на оспорената заповед.

По материалния закон:

Спорът е концентриран по приложението на материалния закон и по – конкретно дали е налице нарушението по т. 2 от заповедта.

В чл. 79, ал. 2 ППЗХУ е регламентирано, че НЗОК и РЗОК осъществяват контрол на дейностите по предоставяне, в това число изработване и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания съгласно договорите по чл. 45, ал. 16 ЗЗО.

Съгласно чл. 45, ал. 16 ЗЗО условията и редът за заплащане и за сключване на индивидуални договори с производители или с търговци на едро с медицински изделия/техни упълномощени представители за доставка и заплащане на медицински изделия, приложими в болничната медицинска помощ, както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания - за заплащане на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, се определят с наредбата по ал. 9, а именно Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК (Наредбата).

На основание чл. 43 от Наредбата е сключен Договор № 22-8027/30.06.2022 г. за предоставянето на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, в това число изработване и ремонт, заплащане/доплащане от НЗОК, който впоследствие е изменен с Допълнително споразумение от 24.07.2023 г. Сключеният между страните в настоящото производство договор и подписаните към него допълнителни споразумения съставляват административен договор по смисъла на чл. 19а АПК, тъй като съставлява писмено съглашение между административен орган и организация (в случая търговско дружество), по силата на който възникват, изменят се или се прекратяват права и задължения. Административният договор е формален и е сключен по въпроси от значим обществен интерес, а именно - предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, в това число изработване и ремонт, заплащане/доплащане от НЗОК. Именно по тази причина неговото съдържание не е определено свободно от страните, а е подчинено на императивни правила, съдържащи се в закон (ЗХУ, ЗЗО и други), респ. и в

подзаконовите актове по приложението на тези закони.

От клаузите на чл. 4, чл. 8 и чл. 9 от Договора № 22-8027/30.06.2022 г. и разпоредбите на чл. 42 – чл. 47 от Наредбата се налага извод, че дейностите по отпускане (предоставяне) на ПСПСМИ се различават от дейностите по отчитане и заплащане на ПСПСМИ. Дейността по отпускане започва с подаване на заявление и одобрението му от НЗОК и приключва с предоставянето на ПСПСМИ, за което се съставя приемо – предавателен протокол. Условието и предпоставките за отпускане на ПСПСМИ (сред тях изискването правоимащото лице да е живо) следва да са налице именно към момента на отпускането (предоставянето) им, а не към следващ момент. Това е така, тъй като при липсата на съответните условия или предпоставки, то не следва да се отпускат ПСПСМИ. Впоследствие настъпили факти няма как да се преценят от изпълнителя (в случая жалбоподателя). Дейността по отчитане и заплащане е съвсем друга и следва дейност по отпускане. Нейната цел е отчитане пред органа, за да се получи възнаграждението, както и да се извърши контрол за правилното отпускане, т. е. дали са били налице съответните условия или предпоставки за отпускане на ПСПСМИ. Проверката следва да извърши преценка за наличието на съответните условия или предпоставки към момента на отпускане на ПСПСМИ, а не е и към друг момент.

Горното разбиране намира израз в клаузата, на която органът се е позовал в заповедта, а именно чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора, според която изпълнителят няма право да отчита ПСПСМИ/ремонтни дейности на лица, за които се установи, че са починали към момента на отпускане. Изрично тази клауза сочи, че лицето следва да е починало към момента на отпускане, а не към друг момент, респ. последващ момент. В тази връзка не е възможно отчитане, ако не са били налице предпоставките (в случая – помощно средство за жив човек) към момента на отпускане. В този смисъл обсъжданата клауза не се отнася за друг момент, а именно отчитането на ПСПСМИ, каквото е разбирането на органа. В същия смисъл е и клаузата на чл. 246, т. 30, б. „а“ от договора.

В случая ПСПСМИ са получени от В. Й. Т. на 01.10.2024 г., за което същият се разписал лично в два броя за приемо – предавателни протоколи. С подписването на тези документи е приключила дейността по отпускане на ПСПСМИ и съответните предпоставки следва да се преценяват към този момент. В. Й. Т. е починал впоследствие – на 02.10.2024 г., което е след вече осъществената дейност по отпускане на ПСПСМИ, т. е. правоимащото лице е получило и се е възползвало от тези вещи, макар и за кратко. Смъртта на това лице не се обхваща от клаузата на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора, тъй като е настъпила след отпускането на ПСПСМИ, т. е. не е била налице отрицателна предпоставка към момента на отпускането.. В тази връзка жалбоподателя може да бъде отговорен единствено за грешната преценка на съответните предпоставки и условия към момента на отпускане на ПСПСМИ, при което няма как да бъде отговорен за настъпилите впоследствие факти.

Наличието на забава при отчитане, какъвто е случаят (с 3 дни), е ирелевантно, тъй като самата забава няма отношение са наличието на съответните предпоставки към момента на отпускане, доколкото е последващ период. Същата води единствено за по – късно изплащане или за ангажиране на друга отговорност (несвоевременно подаване на информация в специализирания софтуер на НЗОК, за което е наложена санкция по т. 1 в заповедта). Органът грешно е преценил, че съответната отрицателна предпоставка (настъпилата смърт на правоимащото лице) следва да е налице към

момента на отчитане. Клаузата на чл. 16, ал. 3, т. 7 от договора посочва друг момент (на отпускане), а и разбирането на органа въобще не държи сметка за възможността за настъпване на нови факти, осъществени след като вече са отпуснати правомерно ПСПСМИ.

Горното налага извод за погрешно прилагане на чл. 16, ал. 3, т. 7 и чл. 24б, т. 30, б. „а“ от договора, тъй като не е налице нарушение към момента на отпускането (01.10.2024 г.), а това означава незаконосъобразно налагане на санкцията „прекратяване на договора“. В този смисъл е основателна жалбата, поради което заповедта подлежи на отмяна в обжалваната част по т. 2 за наложената санкция „прекратяване на договор“.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноски. Жалбоподателят е заплатил разноски в размер на 50 лева за държавна такса. Представен е договор за правна помощ, от който се установява, че е уговорен адвокатски хонорар в размер на 1200 лева, който следва да се заплати по банков път. В случая не са представени документи, установяващи плащането на хонорара, поради което не е доказано извършването на такива разноски. Присъждат се само реално извършени разноски, при което не следва да се възлага в тежест на ответника уговореното възнаграждение за адвокат.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № РД-12-344/09.12.2024 г. за налагане на санкции, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса, в частта по т. 2, с която на „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД е наложена санкция: прекратяване на договор № 22-8027/30.06.2022 г.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на „Самостоятелна медико – техническа лаборатория Движение без граници“ ЕООД сумата в размер на 50 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: